

ÅBENT BREV

København den 12. oktober 2023

Kære Statsminister Mette Frederiksen

Kære Kulturminister Jakob Engel-Schmidt

Kære Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil

Kære Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye

Kære Uddannelses- og forskningsminister Christina Egelund

Kære Digitaliseringsminister og minister for ligestilling Marie Bjerre

Børnekultur i Danmark lever. Både for børn og med børn. Den mangler bare at nå børnene!

Så kort kan en opsummering af konferencen "Børnekultur – hvad nu? Nye veje til børn og unges adgang, trivsel og deltagelse" lyde. Konferencen blev afholdt på Københavns Universitet den 26. september i år, og den samlede deltagere fra hele landet - pædagoger, lærere, kulturformidlere, forskere og ansatte ved en lang række af landets kulturinstitutioner.

Konferencen satte fokus på de gode eksempler, der allerede finder sted. Men den fokuserede også på børn og unges manglende muligheder for kunstnerisk dannelse og medborgerskab og formulerede de nødvendige forudsætninger, der skal til for at realisere dette. Se konferenceprogrammet her: <https://komm.ku.dk/kalender/2023/boernekultur-hvad-nu/> og udvalgte oplæg her: <https://medialib.cmcdn.dk/medialibrary/7D0CE58D-6061-4B05-80A4-1B2A9EE338D8/C9632DBC-4367-EE11-84C8-00155D0B0940.pdf>

Fælles for deltagerne var en bekymring: Der bliver skabt litteratur, film, teater, dans, musik, udstillinger for børn. Intet er gratis.

Der bliver skabt kunstneriske og kulturelle aktiviteter med børn – på musikskoler, kulturskoler, i almene boligbyggerier, værksteder lokalt og regionalt. De allerfleste er projektbaserede – de kommer og forsvinder. De allerfleste andre er foreningsbaserede: som barn skal du tilmeldes – og det koster!

Den barske konklusion er, at den rige børnekultur i Danmark kun når de rigeste. Dem, der har allermest brug for den – som pause i hverdagen, som andre veje til trivsel, samvær, deltagelse og identitet – når den ikke.

Med en børnekulturpolitik, som igennem tiderne har understreget, at:

- Alle børn skal møde kunst og kultur
- Alle kulturinstitutioner skal bidrage
- Alle kunst- og kulturgenerer skal inddrages

er det en falliterklæring!

Det seneste år har mistrivlsen blandt danske børn og unge skabt overskrifter i dagspressen.

Årsagerne er mange, buddene på løsninger er det også. De allerfleste er af pædagogisk og didaktisk art: flere uddannede pædagoger i daginstitutioner, to-lærer-ordninger i folkeskolen f.eks. Glimrende bud. Ingen af dem peger til gengæld på børn og unges deltagelse i kunstneriske og kulturelle oplevelser og aktiviteter som andre veje til samvær, fællesskab, sjov, dygtiggørelse – og bedre trivsel. Det gjorde konferencens deltagere til gengæld!

Vi ved, at børn og unges deltagelse i kunstneriske og kulturelle oplevelser og aktiviteter gør en forskel. Der bliver skabt et fristed i hverdagen, en adgang til andre typer samvær og fællesskaber, andre muligheder for at dygtiggøre sig end i kernefagene – lære at skrive, at spille et instrument, at synge og synge sammen, at indtage en rolle, skabe lys og lyd på en scene, at danse og danse sammen, at optræde og skabe musik til det hele. Eller bare være sammen og få noget andet til at ske. En mangfoldighed af 'alfabeter' i lys, i lyd, i toner, i stemmer, i kroppe. Veje til øget trivsel for den enkelte.

Grundlaget for hele Danmarks kunst- og kulturliv starter her. Det gør det så bare ikke. Mulighederne når ikke børnene. Hvorfor ikke?

Fordi vi har undladt at realisere FN's konvention om børns rettigheder, som blev underskrevet i 1991. I artikel 31 står:

1. Deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv.
2. Deltagerstaterne skal respektere og fremme barnets ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og rekreativ udfoldelse.

Vi har ord for betydningen, men ingen tager det overordnede ansvar for at realisere den.

Konferencens oplægsholdere og deltagere har derfor disse forslag:

- Giv Børnerådet det overordnede ansvar for et fornyet fokus på børnekultur! Og giv rådet en national pulje, det kan arbejde med.
- Gør adgangen til børnekultur landsdækkende gratis for at sikre en større lighed i det kulturelle og kunstneriske liv.
- Stop "projektkulturen" og skab i stedet bedre grundlag for fast forankring og penge til drift.
- Gør deltagelse lettere, 'foreningskultur' ikke er børns kultur. De skal kunne komme, når det passer, og de vil.
- Genindfør børnekultur i de centrale pædagog- og læreruddannelser, for de er forsvundet.

- Indfør obligatoriske kunstneriske og kulturelle fag i folkeskolen, med mulighed for valgfrie eksamener.
- Bevilg penge til det tværfaglige samarbejde, grundlaget for samarbejde findes.
- Formulér en samlet, national børnekulturpolitik, der fastholder og forankrer området.

Som ansvarlige ministre beder vi jer tage affære! Lyt til konferencedeltagernes råd. Skab muligheder og bevilg de ressourcer, som får børnekulturen i Danmark ud til alle børn. De har brug for det!

På arrangementsgruppens og deltagernes vegne

Merete Dael
konsulent
mobil 28948492
meretedael@hotmail.com

Jan Helmer-Petersen
konsulent
mobil 28580092
janhelmerpetersen@gmail.com

Beth Juncker
professor emerita
mobil 51537030
cmn844@hum.ku.dk

Note:

I Danmark kan vi bryste os af et langvarigt, nationalt fokus på børnekultur. Indsatsen er dokumenteret i bogen "**Børnekultur i Danmark 1945-2020**", som dannede det historiske afsæt for konferencen. Bogen er skrevet af en lang række fagfolk og eksperter, og den giver et samlet overblik over børnekulturområdet og dets udvikling. Læs mere her:

<https://gad.dk/boernekultur-i-danmark-1945-2020>